

Engelsk folkemusikrevival

af Lars Nielsen

Fred Woods: Folk revival – the rediscovery of a national music.

Blandford press, 1979, 133 s., kr. 71,35.

Fred Woods bog er det første forsøg i England, på at få et overblik over revivalen, der i England er ca. 20 år ældre end i Danmark. Selvom området er stort og uoverskueligt, lykkes det Woods at give et godt rids af udviklingen og situationen som den tegner sig i dag. Der nævnes mange navne på musikere og grupper, navne der ikke altid siger danskere så meget, men mange af de kendte bliver placeret i forhold tradition, revival eller moderne folkemusik. Woods deler folkemusikere ind i tre kategorier: »Traditionals« (de »gamle« der synger oprindelige sange), »revivalists« (de »unge« der synger de gamle sange i mere eller mindre traditionelle arrangementer) og »contemporary songwriters« (de »unge« der synger nye sange, egne eller andres), men det hele kaldes folkemusik.

Bogen begynder med en beskrivelse af traditionen. Først indsamlingerne fra slutningen af det 19. årh. og op til begyndelsen af det 20. med folk som Cecil Sharp, Vaughan Williams og Percy Grainger og med holdninger som »at man fandt det svært at tro, at uuddannede arbejdere sang modalt – at folkesangen var død og at indsamlingsarbejdet nærmest kunne sammenlignes med arkæologi – at det bestemt ikke var alt, hvad de gamle sang, der var traditionelt«. Materialet blev ofte udgivet med klaverakkompagnement og med teksterne omskrevet for det bedre borgerskabs øjne.

Den yngre generation af indsamlere, V. Williams og P. Grainger var knapt så dogmatiske. Grainger havde forstået, at det var vigtigt ikke blot at optegne den gennemsnitlige version, men også alle varianterne og han gik ind for brug af indspilningsudstyr.

Fra Sharps død i 1924 til begyndelsen af 50'erne lå indsamlingsarbejdet næsten stille og kom først igang med revivalen i 50'erne.

I afsnittet om den traditionelle sang beskrives udviklingen fra perioden efter 2. Verdenskrig, hvor kun få traditionelle

sangere var kendte, og kun kendte af en lille kreds, hvor de lokale pub'er var »koncertstedet« og hvor publikum var det samme år efter år – til revivalen hvor mange traditionelle sangere blev fundet frem af mølposen og hvor revivalisterne blev solister, der rejste rundt fra pub til pub. Det fik en interessant konsekvens. Det traditionelle »copyright-system«, der bestod i en respekt for en sangers sange, »no one would sing old Charles songs while Charlie was still capable of singing them himself« blev ødelagt. Rent juridisk tilhører traditionelt materiale, ifølge den engelske copyright-lov af 1911 og 1956, den samler som optegner eller indspiller den pågældende sang eller den redaktør som tilføjer et par fraseringsforslag. For de traditionelle sangere betød revivalen også, at de begyndte at optræde professionelt i koncertsale under helt andre omstændigheder end i den lokale pub.

Afsnittet om den traditionelle instrumentalmusik omtaler kort de engelsk/skotske folkemusikinstrumenter, f.eks. con-tina, sækkepiber og fløjter og deres udøvere.

Bogens største afsnit handler om revivalen – delt op i sang-revival, instrumentrevival, »Works in the regions« (folke-musikken i England er i højere grad end i Danmark egnsbestemt), »Practical aspects of the revival« (om økonomi for kunstnere og klubber), »New developments« (om forsøg på fornyelse dels i retning af rock og dels i retning af middelaldermusik) og »Contemporary song« (om de unge der synger nye sange).

Afsnittet indledes med et kort rids af den musikalske situation i England i 50'erne – trad. jazz, skiffle, Tommy Steele, Cliff Richard osv. I et forsøg på at finde nye musikalske veje, fandt man bl.a. den traditionelle folkemusik og inspirationen kom bl.a. fra en række udsendelser i BBC produceret af Ewan Mccall. Hele revival-afsnittet er præget af mange navne på musikere, grupper, sange og pladeindspildninger. Generelt kan siges, at mens revivalen startedes af folk med dybe rødder i traditionen var 2. generation middelklassefolk, der havde lært sangene fra radio eller plader, sangbøger eller af hinanden og altså manglede kontakt med traditionen. Det siger sig selv, at disse folk umuligt kunne synge arbejdersange med samme indlevelse som de oprindelige fortolkere, men uden tilgang af nye folk ville revivalen hurtigt dø ud.

Et af bogens mere diskuterende afsnit handler om forsøgene på at videreudvikle musikken. Flere forsøg har været gjort, de

færreste har været rigtig vellykkede, men to har skilt sig ud ved i det mindste at være mere sejlivede end de andre. Den elektriske rockprægede behandling af folkemusikken er den ene. Traditionelt materiale udsat for bas, trommer og guitar og et varierende antal traditionelle folkemusikinstrumenter og med Fairport Convention som den mest kendte gruppe. Den anden tendens søger tilbage i tiden og forsøger at påvise en sammenhæng mellem de traditionelle temaer og middelaldermusik. Det gøres ved at udsætte sangene for instrumenter der kendes fra renæssancemusikken, krumhorn, zink, gambler osv., og det gøres af grupper som Trevor Crozier's Broken Consort, Gryphen og City Waites. Spørgsmålet Fred Woods rejser er, om bearbejdningen tilføjer nye dimensioner eller om det er rent gimmick?

Han mener selv, at det er gimmick, at det ikke ændrer musikken i god eller dårlig retning. Den elektriske bearbejdning gør at folkemusikken bliver kendt af folk der normalt ikke lytter til den slags musik og det kan ingen have noget imod, men der er mange der har noget imod, at man bearbejder den gamle musik overhovedet. Mens elektrificeringen er et forsøg på at kombinere gammel musik med ny teknik, er kombinationen folkemusik og renæssanceinstrumenter et forsøg at »vise« materialets alder ved at udsætte det for de gamle instrumenter og lade det klingende resultat være »bevis« for, at de gamle melodier nok stammer fra renæssancen. Som bevis duer det ikke, som teori er det spændende og bør udforskes nøjere, som fornyelse af sound'en har det ikke rigtigt slået an overfor et bredere publikum.

Det tilladelige i at bearbejde folkemusikken på den ene eller anden måde diskuteres heftigt både i England og Danmark. Mærkeligt nok er det altid nutidige forsøg på fornyelse der angribes. Ingen har tilsyneladende tænkt over, at klassiske komponister gennem århundreder har brugt folkemusikken som kilde til deres kompositioner og vel og mærke med en nedladende holdning som ingen af de moderne fornyere kan beskyldes for.

Fred Woods når i sin bog at rede en masse tråde ud, at placere en masse navne i forhold til de udredte tråde og at stille en del spørgsmål til hvordan og hvorhen folkemusikken i England og i mindre grad Skotland og Irland bevæger sig. Det er en meget inspirerende bog, også for den der er interesseret i dansk folkemusik. Den engelske revival er ca. 20 år ældre end den

danske og den har derfor gennemløbet problemer og diskussioner som også vil komme i Danmark. Vi hverken kan eller skal undgå debatten, fordi den har været ført i England, men med kendskab til den engelske kan vi frugtbar gøre vores diskussioner til gavn for folkemusikken i Danmark.

Fred Woods kendskab til folkemusikken stammer fra hans arbejde som redaktør af »Folk Review«, som pladeproducer og som medarbejder på BBC's folkemusikprogrammer.

»En oversættelse???«

Forlaget Notabene har i 1980 udsendt bogen »Rocksociologi« af Simon Frith, oversat af Anna-Lise Malmros. Bogen udfylder ved sin fremkomst på det danske marked det tomrum, der eksisterer omkring rockmusikkens historie, når den skal nå udover heltedyrkelsen og diverse udvandede biografier. På denne måde synes jeg, det er en god bog at udgive. Imidlertid har jeg nogle kommentarer til brugbarheden af bogen for et dansk publikum – men derom senere. Først vil jeg kort skitsere og kommentere bogens indhold.

Simon Frith (SF) har tilrettelagt bogen i tre hovedafsnit. Det første beskæftiger sig med *ungdom og musik*, det andet omhandler *rock-industrien* og det sidste afsnit er om rock'ens myter og *rock'ens ideologi*. Inden jeg går over til at se nærmere på disse tre afsnit, har jeg lyst til at skrive om den redaktionelle tilrettelæggelse af bogen. Det virker højst irriterende, at bogens indholdsfortegnelse er placeret sidst i bogen. Det er med til at gøre bogen uoverskuelig – især når man først dumper ned i SF's forord, der handler om de intentioner, der er med de forskellige afsnit. Det virker forvirrende ikke først at have kastet et blik på en indholdsfortegnelse, så man kunne orientere sig om, hvor man var henne i bogen. – For sent opdager man indholdsfortegnelsen i bogen – og for sent opdager man oversætterens bemærkninger. Det sidste er ikke mindre vigtigt, for det er her, man f.eks. får oplyst, at 5. og 6. klassetrin i England ikke tilsvare de samme klasse- og alderstrin i Danmark. Man burde fra forlaget have overvejet dette nøjere. Nå, men til bogens indhold.